

Ett nytt museum och ett levande kajstråk

Sveriges museum om Förintelsen på Blasieholmen

Inledning

Vi har inlett ett samarbete med Stockholms stad om att etablera Sveriges museum om Förintelsen i Tullhuset på Blasieholmen i centrala Stockholm. Presentationen beskriver projektet närmare tillsammans med olika scenarier.

Museets bidrag till Stockholm

En vital kulturinstitution och Sveriges första minnesmuseum

Sveriges museum om Förintelsen är redan idag ett levande och välbesökt museum som erbjuder stockholmare och internationella besökare ett varierat utbud – från skolprogram till spetsiga utställningar och kvällsöppna samtalsscener.

Vi är ett historiskt museum med ett angeläget ämne och en mötesplats för kultur och aktuell samhällsdebatt. Ett museum som samlar in föremål och berättelser, och tillgängliggör dessa med ny teknik.

Sedan 2023 huserar vi tillfälligt på Torsgatan 19. Verksamheten behöver större lokaler som är anpassade för museiverksamhet och som har en synlig närvaro i staden.

En långsiktig samarbetspartner med stabil grundfinansiering

Museet har ett långsiktigt regeringsuppdrag med en bred politisk uppbackning. Vi har ett årligt anslag på 55 miljoner kronor. Arbete pågår med att upprätta en organisation för fundraising. Det finns goda möjligheter att knyta extern finansiering till etableringen av ett permanent museum med hög arkitektonisk kvalitet.

Expertis kring att etablera och utveckla besöksmål

Sveriges museum om Förintelsen är del av Statens historiska museer. Myndigheten har stor erfarenhet av att utveckla populära besöksmål för olika målgrupper, inte minst barn och unga. Övriga museer som ingår i myndigheten är Historiska museet, Hallwylska museet, Livrustkammaren, Ekonomiska museet, Skoklosters slott och Tumba bruksmuseum.

En mötesplats för breda målgrupper där skolelever är prioriterade

Museet är en välkomnande plats med låga trösklar som skapar möten mellan olika aktörer och generationer. Genom många samarbeten är museet brett förankrat i civilsamhället.

Museet har ett fullbokat skolprogram med upp till fyra skolklasser om dagen. Många elever återvänder och tar med sig sina familjer. Från skolorna finns ett stort behov och starkt engagemang. Efterfrågan från olika besöksgrupper och samarbetsparter är större än vad museet kan möta i nuvarande lokaler.

En symbol och aktör i demokratins tjänst

Demokratin utmanas globalt och historien missbrukas i ideologiska syften. Förintelsemuseer visar vad som händer om demokratin monteras ner och hatet får fritt spelrum.

Intresset för historia och demokratifrågor är stort bland breda målgrupper, och såväl regeringar som privatpersoner betonar vikten av detta. Museer är den institution som har högst förtroende bland allmänheten. Värdet av detta kan inte underskattas. Museet är både en aktör och symbol i arbetet mot antisemitism, antiziganism och totalitarism.

Ett museum för staden och en del av en internationell rörelse

Museer berikar och definierar städer. Besökare kommer till Stockholm, och invånarna älskar staden, tack vare dess rika kulturliv och kulturarv. Just nu skapas en ny generation av Förintelsemuseer världen över, och Sveriges museum om Förintelsen är del av denna utveckling.

Nya generationens Förintelsemuseer öppnar över världen

När Förintelsens överlevande och andra ögonvittnen nu går ur tiden blir det samhällets ansvar att berätta. Den nya generationens Förintelsemuseer är välkomnande miljöer med låga trösklar och ljusa, pedagogiska rum.

National Holocaust Museum Amsterdam
Arkitekt: Office Winhov
Öppnade mars 2024
125 000 besökare första året, varav 30 000 internationella besökare. 3500 m2.
Foto: Stefan Müller

Ett museum på Blasieholmen

Två scenarier för **Sveriges museum om Förtintelsen** i ett restaurerat Tullhus.

Ett museum vid kajen

Vi har undersökt två möjliga lägen i befintliga byggnader längs Stockholms kajer: Tullhuset på Blasieholmen och Stadsgårdsterminalen intill Slussen. I detta uppdaterade material presenterar vi vårt förslag för Blasieholmen.

Blasieholmen erbjuder ett värdigt och centralt läge, med möjlighet att omvandla en historisk miljö till välkomnande utställningsrum och ett levande kajstråk. Denna lokalisering gör museet lättillgängligt för skolklasser, allmänhet och turister. Blasieholmens identitet som kulturellt nav stärks, och genom museet etableras en stark symbolisk plats i arbetet för demokrati.

Museet blir en viktig offentlig verksamhet som inte bara tar plats i det gemensamma stadsrummet, utan också bidrar till att forma ett öppet och inkluderande samhälle.

Tullhuset och dess sammanhang

En placering i Tullhuset möjliggör utveckling av Blasieholmens kaj- och parkmiljö, samtidigt som Tullhuset bevaras och det fortsatt finns utrymme för annan fastighetsutveckling intill.

Närheten till Stockholms stora synagoga och Raoul Wallenbergs torg knyter an till ett judiskt sammanhang i staden. Platsen bär dessutom på en historia: i nuvarande Lydmar hotell låg den nazistiska legationen under andra världskriget. Detta gör Blasieholmen till en autentisk plats avseende Sveriges relation till Förintelsen.

Kulturinstitutioner

Ett judiskt och historiskt sammanhang.

Tyska legationen 1945. Foto: Lennart af Petersens

Ett museum som bevarar och utvecklar Blasieholmens maritima miljö

Vi vill skapa ett museum med låga trösklar och levande utemiljöer som både knyter an till kajens historia och erbjuder nya mötesplatser vid vattnet. Museet kommer att utveckla och förädla det historiska Tullhuset och samtidigt öppna upp Blasieholmens kaj för en bredare allmänhet.

Museet på kajen går dessutom hand i hand med Sveriges historia och hur Förintelsens överlevande kom till Sverige över vattnet.

Två scenarier för Tullhuset på Blasieholmen

1: Tullhuset och ett hamnmagasin

2: Tullhuset med utbyggnad under mark

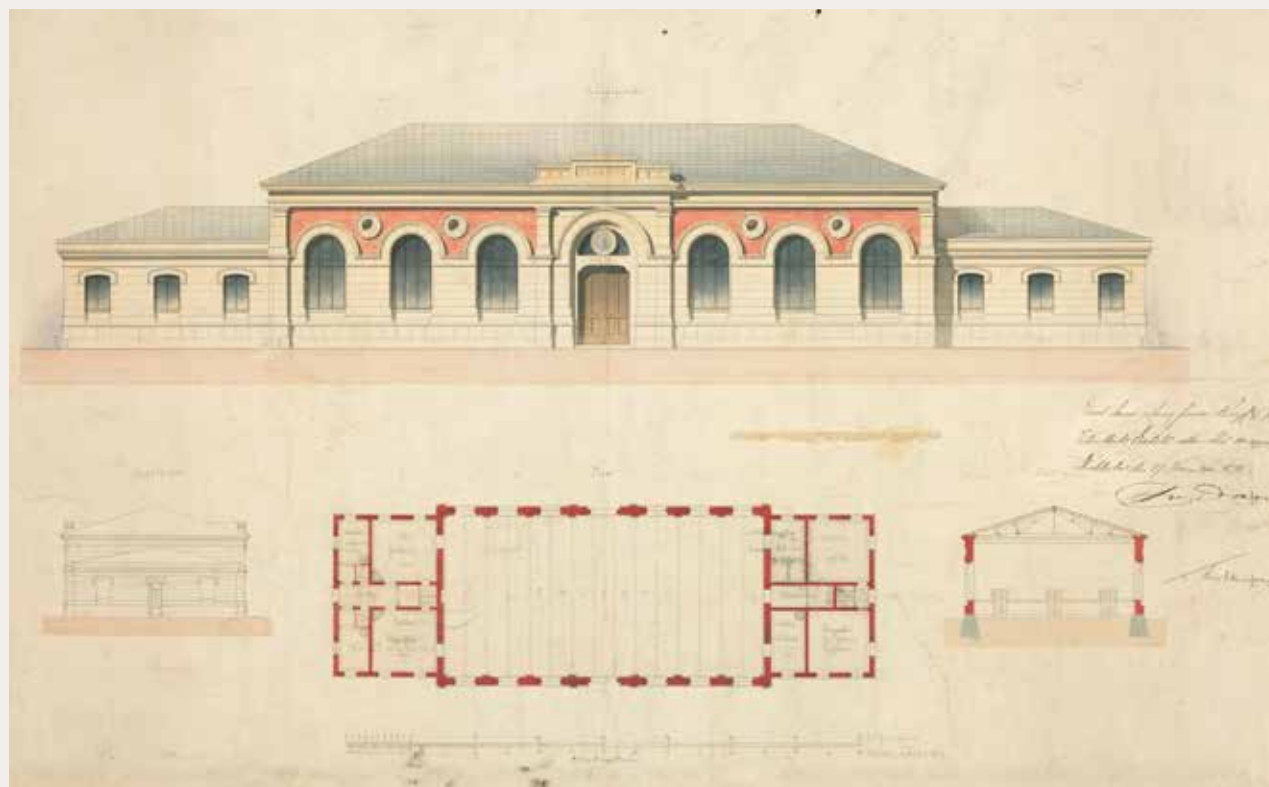
Tullhuset – museets bas

Tullhuset uppfördes som en stor öppen hall med flyglar och ett tillgängligt markplan för varuhantering. Under årens lopp har byggnaden genomgått stora förändringar och använts för en rad olika syften.

Vårt förslag är att restaurera Tullhuset och återställa dess fasad, samt öppna det för allmänheten som ett inbjudande utställningsrum. Här placeras basutställningen tillsammans med grupprum för workshops och pedagogisk verksamhet – en permanent bas för museet. Utöver Tullhuset föreslår vi salar för tillfälliga utställningar och programverksamhet i ett av hamnmagasinen, alternativt i en utbyggnad under mark.

Tullhuset idag, uppmätt av Leo Crawford.

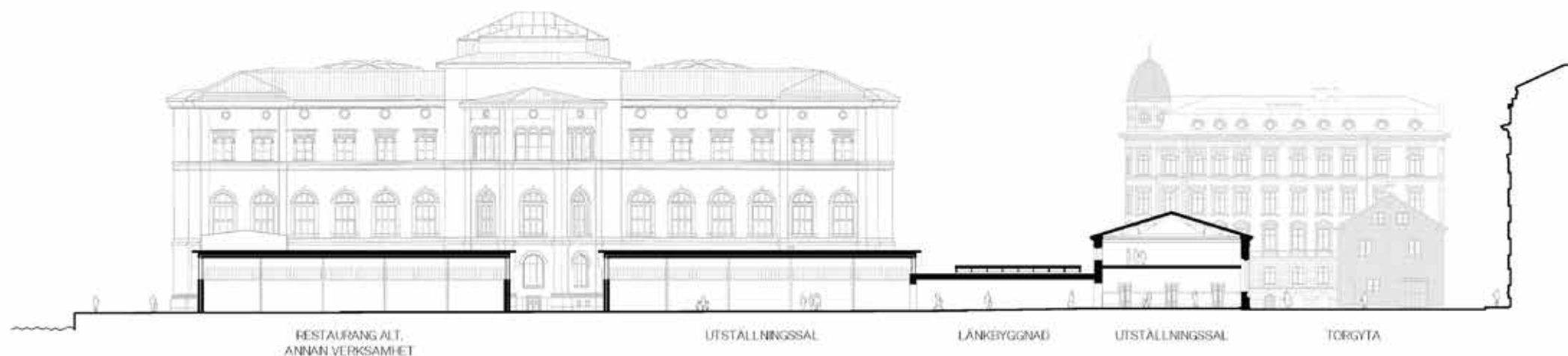

Tullhuset, original Axel Fredrik Nyström.

Scenario 1: Tullhuset och ett hamnmagasin

Tullhuset och det intilliggande hamnmagasinet iordningsställs som publika utställningsrum. En sammanlänkande byggnad i ett plan

Tullhusets fasader återställs till sitt ursprungliga uttryck. Entréväningen öppnas upp för att skapa ett generöst och tillgängligt utställningsrum i markplan, medan servande funktioner placeras på plan 1.

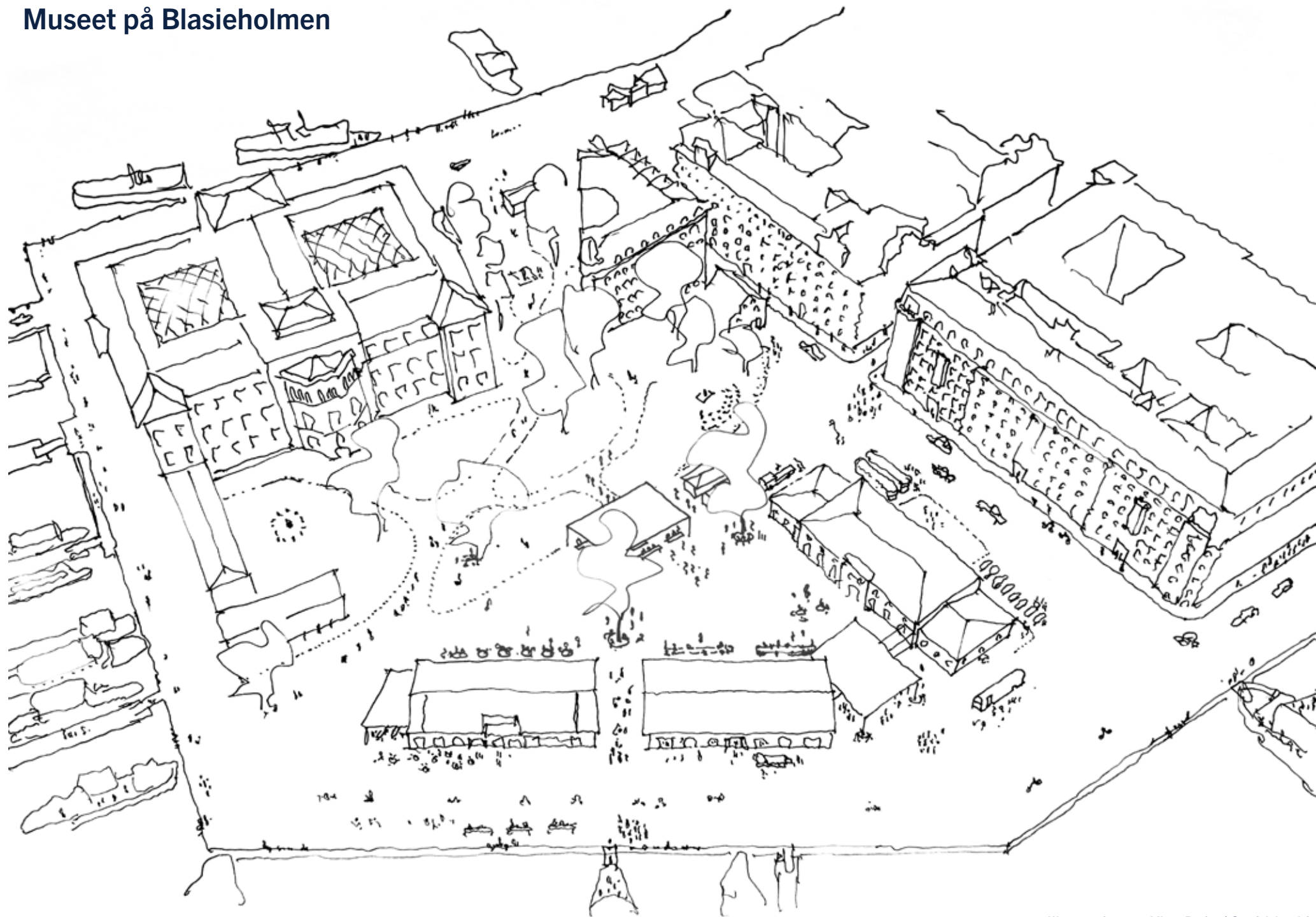
Scenario 1: Tullhuset och ett hamnmagasin

Här skapas ett samtida museum i ett levande kvarter med flera erbjudanden. Parktorget blir en flexibel plats med söderläge, visuell kontakt in i museet, sittmöjligheter, minnesplats och offentlig konst. Fristående skärmtak markerar mötesplatser och entrén.

Sveriges museum om Förintelsen hyr Tullhuset och det intilliggande hamnmagasinet av staden. Det andra hamnmagasinet kan upplåtas till restaurang, café eller annan verksamhet, antingen av staden eller genom museet. Insamlade medel kan bidra till möjliggörandet av detta scenario.

Museet på Blasieholmen

Scenario 2: Tullhuset med utbyggnad under mark

Tullhusets fasader återställs till sitt ursprungliga uttryck och de höga fönstren återskapas. Det senare byggda våningsplanet tas bort, vilket frigör hallens ursprungliga takhöjd och skapar ett generöst utställningsrum med entré i markplan. I Tullhuset rymms även en entréhall, lounge och lokaler för program och pedagogisk verksamhet.

Under mark anläggs en ny utställningssal för tillfälliga utställningar, tillsammans med museets servande funktioner.

Scenario 2: Tullhuset med utbyggnad under mark

Torgen aktiveras som vattennära mötesplatser, med möjlighet till olika aktörer i respektive hamnmagasin. I detta scenario kan museets personalutrymmen placeras i ett av magasinerna eller i någon av myndighetens andra centralt belägna lokaler.

Sveriges museum om Förintelsen hyr Tullhuset av staden. Insamlade medel går till att utveckla en utbyggnad under mark av hög arkitektonisk kvalitet.

Inspiration

Inspiration

Tidigare bruksbyggnader som kulturinstitutioner

Fondazione Prada, Milano
Arkitekt: OMA

London Museum, Docklands

Aktivering av kaj, Venedig
Arkitekt: Han Tümertekin

Inspiration

Tidigare bruksbyggnader som kulturinstitutioner

United States Holocaust Memorial Museum, Washington
Arkitekt: James Ingo Freed

V&A Museum of Childhood, London
Arkitekt: Caruso St John Architects

Inspiration

Uterum

Uterum där äldre byggnadsdelar samsas med nya tillägg.
Kolumba Museum, Köln
Arkitekt: Peter Zumthor

Rumsskapande skärmtak
Vieux Port, Marseille
Arkitekt: Foster+Partners

Inspiration

Inblickar och utblickar

Black Silo, Deventer
Arkitekt: Wenink Holtkamp Architecten

Stadens förlängda rum.
Louisiana Museum of Modern Art, Humlebæk

Inspiration

Länkande byggnad

Louisiana Museum of Modern Art, Humlebæk

Inspiration

Utställningsrum under mark

Konstmuseum, Chur
Arkitekter Barozzi Veiga

Museum under mark, med landskap av taklanterniner.
Amos Rex, Helsinki
JKMM Architects

